

Titulació	Tipus	Curs
Arqueologia	OP	3
Arqueologia	OP	4

Professor/a de contacte

Nom : Rafael Mico Perez

Correu electrònic : rafael.mico@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Sense prerequisits

Objectius

En el decurs de l'assignatura s'exposaran i debatran les propostes més rellevants al voltant de la concepció de l'Estat com a fenomen històric en sí mateix, i també com a categoria d'anàlisi social.

Els continguts s'estructuren en dues parts:

1. Teories de l'Estat en el pensament filosòfic occidental. Es tractarà el concepte "Estat" al llarg del temps, amb la finalitat d'exposar i avaluar críticament els models filosòfics més influents dins la tradició del pensament occidental, subratllant la seva influència en l'arqueologia.
2. Arqueologia de l'Estat. Es plantejarà la qüestió de la formació de l'Estat a partir de la recerca en arqueologia i, subsidiàriament, en antropologia. Des d'aquesta perspectiva, s'analitzaran les condicions i mecanismes que van conduir a la formació d'Estats a diferents èpoques i regions del món.

Resultats d'aprenentatge

- CM18 (Identificar l'impacte social, econòmic i mediambiental en el passat i en el present dels diferents processos de canvi ocorreguts a la prehistòria a partir d'una avaluació crítica de l'evidència arqueològica de diferents períodes i àmbits geogràfics.) Identificar l'impacte social, econòmic i mediambiental en el passat i en el present dels diferents processos de canvi ocorreguts a la prehistòria a partir d'una avaluació crítica de l'evidència arqueològica de diferents períodes i àmbits geogràfics.
- CM19 (Exposar la participació de les dones a les societats prehistòriques de l'Àfrica, Euràsia i Amèrica i la construcció social de les relacions de gènere i la divisió sexual del treball.) Exposar la participació de les dones a les societats prehistòriques de l'Àfrica, Euràsia i Amèrica i la construcció social de les relacions de gènere i la divisió sexual del treball.
- KM28 (Argumentar les aportacions i les implicacions de les principals propostes teòriques de l'arqueologia (arqueologies tradicionals, processuals, postprocessuals, feministes i marxistes) sobre les societats dels diferents períodes de la prehistòria de l'Àfrica, Euràsia i Amèrica.) Argumentar les aportacions i les implicacions de les principals propostes teòriques de l'arqueologia (arqueologies tradicionals, processuals, postprocessuals, feministes i marxistes) sobre les societats dels diferents períodes de la prehistòria de l'Àfrica, Euràsia i Amèrica.

- KM29 (Organitzar cronològicament l'aparició dels diferents tipus arquitectònics, els complexos principals d'indústria lítica tallada i els conjunts ceràmics, arqueozoològics i arqueobotànics més rellevants de la prehistòria europea.) Organitzar cronològicament l'aparició dels diferents tipus arquitectònics, els complexos principals d'indústria lítica tallada i els conjunts ceràmics, arqueozoològics i arqueobotànics més rellevants de la prehistòria europea.
- KM30 (Caracteritzar els principals processos històrics de les societats prehistòriques en relació amb els efectes paleoambientals i socials, identificant les aportacions de les investigacions arqueològiques recents als coneixements previs.) Caracteritzar els principals processos històrics de les societats prehistòriques en relació amb els efectes paleoambientals i socials, identificant les aportacions de les investigacions arqueològiques recents als coneixements previs.
- KM31 (Reconèixer els biaixos androcèntrics en representacions de la prehistòria i en les propostes de divulgació per a desenvolupar anàlisis inclusives que reconeguin els rols de les dones i la divisió sexual.) Reconèixer els biaixos androcèntrics en representacions de la prehistòria i en les propostes de divulgació per a desenvolupar anàlisis inclusives que reconeguin els rols de les dones i la divisió sexual.
- SM30 (Analitzar les societats prehistòriques de forma crítica per a identificar els processos d'inferència seguits, els biaixos dels diferents models teòrics i les potencialitats i les limitacions dels registres existents.) Analitzar les societats prehistòriques de forma crítica per a identificar els processos d'inferència seguits, els biaixos dels diferents models teòrics i les potencialitats i les limitacions dels registres existents.
- SM31 (Sintetitzar l'aportació dels diferents factors als processos de canvi social i d'impacte mediambiental dels diferents períodes de la prehistòria, especialment europea.) Sintetitzar l'aportació dels diferents factors als processos de canvi social i d'impacte mediambiental dels diferents períodes de la prehistòria, especialment europea.
- SM32 (Elaborar hipòtesis sobre períodes de la prehistòria de l'Àfrica, Euràsia i Amèrica a partir del reconeixement, la interpretació crítica i la síntesi de registres procedents d'intervencions arqueològiques.) Elaborar hipòtesis sobre períodes de la prehistòria de l'Àfrica, Euràsia i Amèrica a partir del reconeixement, la interpretació crítica i la síntesi de registres procedents d'intervencions arqueològiques.

Continguts

Part I: Teories de l'Estat en el pensament filosòfic occidental.

1. Política i govern en el món clàssic: Plató i Aristòtil.

2. El pensament cristià: Agustí d'Hipona i Tomàs d'Aquino.

3. Maquiavel i la teoria moderna de l'Estat: tecnologies del poder.

4. La concepció moderna de l'Estat: Hobbes i el individualisme radical; Locke i l'emergència liberal; Rousseau, assemblea i contracte social.

5. Evolucionisme i Civilització.

6. La teoria marxista de l'Estat: Marx, Engels i Lenin.

7. La crítica anarquista contra l'Estat: Bakunin.

Part II: Arqueologia de l'Estat: Casos d'estudi

1. La formació de l'Estat a Egipte.

2. La formació de l'Estat al rio Groc.

3. Cahokia: cabdillatge o civilització?

4. La violència i la formació i manteniment dels Estats.

5. Escriptura i Estat.

6. Altres casos d'estudi: "complexitat" sense Estats, societats "contra" els Estats".

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Seminaris pràctics d'aula	10	0,4	CM19, KM28, KM30, KM31, SM32
Classes teòriques	50	2	CM18, CM19, KM28, KM30, KM31, SM30, SM32

L'assignatura es compon de classes teòriques i seminaris.

- A les classes teòriques s'introduiran els continguts centrals de cadascun dels temes, tot relacionant les diferents propostes teòriques des del pensament polític amb la problemàtica arqueològica central al voltant de l'emergència i desenvolupament de les societats clasistes amb organització política estatal. El tractament dels temes anirà acompanyat de l'exposició crítica de casos d'estudi corresponents a diferents èpoques i regions del món.

- En els seminaris es debatran els aspectes teòrics i metodològics més rellevants relacionats amb el temari de l'assignatura.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Comentari de texts	40	30	1,2	CM19, KM28, KM31
Prova escrita	50	50	2	CM18, CM19, KM28, KM29, KM30, KM31, SM30, SM31, SM32
Resums per al debat	10	10	0,4	CM19, KM28, KM31

- Un comentari de text, relatiu a la Part I del temari.
- Resums per a debats a l'aula.
- Una prova escrita sobre els casos d'estudi tractats a la Part II del temari.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o la professora informará l'alumnat del procediment i de la data de revisió de les qualificacions.

Reavaluació: prova escrita sobre els continguts de l'assignatura.

Es contempla l'avaluació única. S'aplicarà el mateix sistema de recuperació que per a l'avaluació continuada.

L'estudiant rebrà la qualificació de "no avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30 % de les activitats d'avaluació.

Els estudiants d'intercanvi que demanin avançar un examen han de presentar al/la docent un document escrit de la seva universitat d'origen que justifiqui la seva sol·licitud

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Aquesta assignatura permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de cerca bibliogràfica o cerca d'informació, correcció de textos o traduccions. Es poden considerar altres situacions, sempre amb el vistiplau del professor o professora.

L'estudiant ha de (i) identificar les parts que han estat generades amb IA; (ii) especificar les eines utilitzades; i (iii) incloure una reflexió crítica sobre com aquestes eines han influït en el procés i en el resultat final de l'activitat.

La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestetat acadèmica i comportarà que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

Bibliografia

Obres generals

BOBBIO, N.

(1987), *La teoría de las formas de gobierno en la historia del pensamiento político*. Fondo de Cultura Económica, México.

LULL, V. i MICÓ, R.

(2007), *Arqueología del Origen del Estado. Las Teorías*. Ed. Bellaterra. Barcelona.

SABINE, G. H.

(1996), *Historia de la teoría política*. Fondo de Cultura Económica, México.

TOUCHARD, J.

(1996), *Historia de las ideas políticas*. Tecnos, Madrid.

Bibliografia específica

ARISTÒTIL

(1970), *Política*. Centro de Estudios Constitucionales, Madrid.

BAKUNIN, M.

(1978), *Escritos de filosofía política*. Alianza editorial, Madrid.

BINFORD, L.

(1988), *En busca del pasado*. Crítica, Barcelona.

CASTRO, P., GILI, S., LULL, V., MICÓ, R., RIHUETE, C., RISCH, R. i SANAHUJA YLL, M^a E.

(2001), "Teoría de la producción de la vida social. Un análisis de los mecanismos de explotación en el sudeste peninsular", *Astigi Vetus*, 1, pp. 13-54.

CHAPMAN, R. W.

(2010), *Arqueologías de la complejidad*. Bellaterra, Barcelona.

CHILDE, V. G.

(1950), "The urban revolution", *Town Planning Review*, 21, pp. 3-17.

CHILDE, V. G.

(1984), *Los orígenes de la civilización*. Fondo de Cultura Económica, México.

CHOMSKY, N. i DIETERICH, H.

(1997), *La aldea global*. Txalaparta, Tafalla.

ENGELS, F.

(1975), *El Origen de la Familia, la Propiedad Privada y el Estado*. Editorial de Ciencias Sociales, La Habana.

FEINMAN, G. i MARCUS, J. (eds.)

(1998), *Archaic States*, School of American Research, Santa Fe.

FLANNERY, K.

(1975), *La evolución cultural de las civilizaciones*. Anagrama, Barcelona.

FRIED, M.

(1985), "Sobre la evolución de la estratificación social y del Estado", a LLOBERA, J. R. (ed.) *Antropología Política*. Anagrama, Barcelona, pp. 133-154.

GLEDHILL, J., BENDER, B. i LARSEN, M. T. (eds.)

(1988), *State and Society. The Emergence and Development of Social Hierarchy and Political Centralization*. Unwin Hyman, Londres.

GODELIER, M.

(1974), *Esquemas de evolución de las sociedades*. Castellote, Madrid.

HAAS, J., ed.

(2001), *From Leaders to Rulers*, Kluwer Academic/Plenum Publishers, Nova York.

HARRIS, M.

(1978), *Caníbales y Reyes*. Argos-Vergara, Barcelona.

HEGEL, G. W. F.

(1993), *Fundamentos de la filosofía del derecho*. Ediciones Libertarias/Prodhufi, Madrid.

HOBBS, T.

(1991), *Del ciudadano y Leviatán*. Tecnos, Madrid.

LENIN, V. I.

(1976), *El Estado y la revolución*. Anagrama, Barcelona.

LOCKE, J.

(1985), *Ensayo sobre el gobierno civil*. Orbis, Barcelona.

MAQUIAVEL, N.

(1981), *El Príncipe (comentado por Napoleón Bonaparte)*. Espasa-Calpe Mexicana, México.

MARX, K.

(1975), "Crítica del Programa de Gotha", en *Marx y Engels. Obras escogidas. Vol. II*. Akal, Madrid, pp. 5-30.

MARX, K.

(1989 [1857]), "Introducción" a las *Grundrisse*". Annex a *Contribución a la crítica de la economía política*. Progreso, Moscú.

MARX, K.

(1979), *Formaciones económicas precapitalistas*. Estudi preliminar de E. Hobsbawn. Crítica, Barcelona.

MICÓ, R.

(2020), "Physical Violence, Public Violence: Searching for Mechanisms of Social Domination", Culture & History Digital Journal, 9 (1).

MORGAN, L. H.

(1987), *La sociedad primitiva*. Endymion, Madrid.

PLATÓ

(1973), *La República o El Estado*. Espasa-Calpe, Madrid.

PRICE, T. D. i FEINMAN, G. M. (eds.)

(1995), *Foundations of Social Inequality*, Plenum Press, Nueva York/Londres.

ROUSSEAU, J.-J.

(1985), *El contrato social*. Edaf, Madrid.

ROUSSEAU, J.-J.

(1996), *Discurso sobre el origen de la desigualdad de los hombres*. Alba, Madrid.

SERVICE, E.

(1984), *Los Orígenes del Estado y de la Civilización*. Alianza, Madrid.

SMITH, A. T.

(2003), *The Political Landscape. Constellations of Authority in Early Complex Polities*, University of California Press, Berkeley / Los Ángeles.

TOMÀS D'AQUINO

(1995), *La monarquía*. Tecnos, Madrid.

WASON, P. K.

(1994), *The archaeology of rank*. Cambridge University Press, Cambridge.

Programari

No cal programari especialitzat

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Català/Castellà	segon quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català/Castellà	segon quadrimestre	matí-mixt